

De premieheffing en de WIA

In het vorige nummer van NOAB Activa Magazine heb ik u beschreven hoe de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen eruit zien, die geregeld worden in de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA). Dat is de wet die per 1 januari 2006 de opvolger moet worden van de huidige WAO. Ik heb u in dat artikel toegezegd in deze uitgave van NOAB Activa Magazine in te zullen gaan op de wijze waarop de premieheffing voor de WIA zal worden geregeld. Toen kon ik niet voorzien welk een hachelijke onderneming dat zou worden. Want de premieheffing hangt direct samen met de wijze waarop de WIA zou worden uitgevoerd, en juist daarover is inmiddels een heftige discussie ontstaan. Op het moment waarop ik dit schrijf, is de uitkomst van die discussie nog onvoorspelbaar. Op het moment waarop u dit leest, zal het debat in de Tweede Kamer over de WIA hebben plaatsgevonden en moet bekend zijn hoe het met de discussie over de wijze van uitvoering van de WIA is afgelopen.

Waar gaat die discussie nu precies over en wat zit er achter? Om dat beter te begrijpen moet u weten dat de Sociaal-Economische Raad (waarin de vakbonden en werkgeversorganisaties vertegenwoordigd zijn) in 2002 geadviseerd heeft om de uitkeringen van een onderdeel van de WIA, de Werkhervattingsregeling Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA), te laten uitvoeren door verzekeringsmaatschappijen ("private uitvoering"). Dat betekent dus voor werkgevers en werknemers dat zij premie zouden moeten gaan betalen aan die verzekeringsmaatschappijen om hen in staat te stellen de WGA-uitkeringen te betalen. Het is eigenlijk vreemd dat vakbonden en werkgeversorganisaties voor deze private uitvoering hebben gekozen, omdat deze (in elk geval in de "beginfase" van de eerste tien jaar) aanzienlijk duurder is dan de optie waarbij premie betaald zou worden aan het UWV en waarbij

de WGA-uitkeringen door het UWV zouden moeten worden betaald ("publieke optie"). Dat houdt verband met het verschillende financieringssysteem. Het UWV mag de premies van een bepaald jaar gebruiken om de uitkeringen van datzelfde jaar te doen ("omslagstelsel"), terwijl verzekeraars over een bepaald jaar zoveel premie moeten heffen dat daaruit alle toekomstige uitkeringen betaald kunnen worden van werknemers die in dat jaar arbeidsongeschikt worden ("rentedekkingsstelsel"). Verzekeraars moeten dus met de premies reserves aanleggen, terwijl het UWV dat niet hoeft. Wie vervolgens bedenkt dat het tien jaar duurt voordat een situatie is bereikt waarin de WGA de structurele instroom heeft (zodat het ook tien jaar duurt voordat het UWV uit de premie de uiteindelijke omvang van de uitkeringen moet financieren), kan begrijpen dat de publieke uitvoering aanzienlijk goedkoper

---

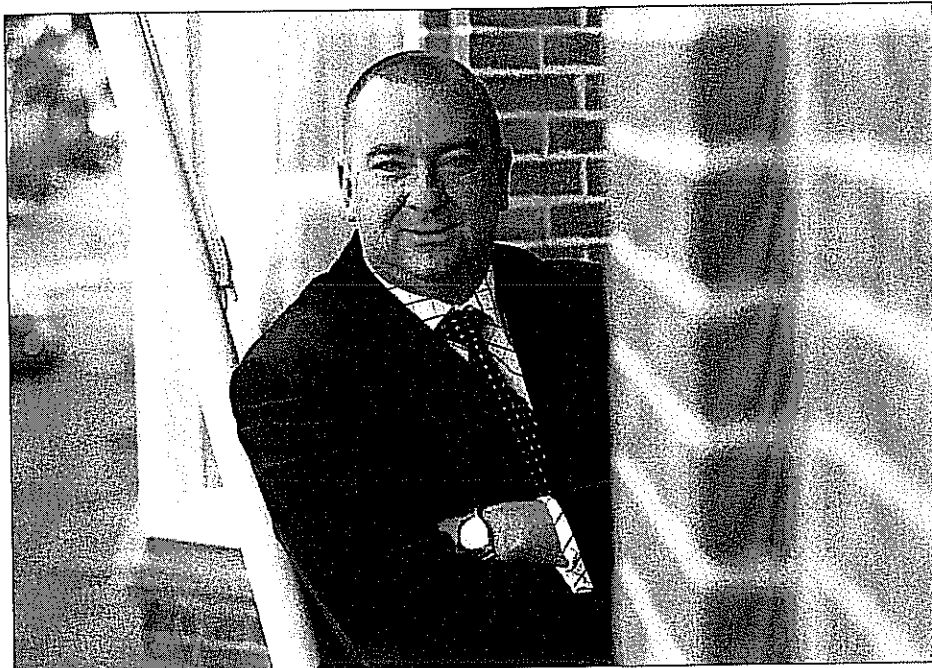
Door: Joop van Zijl

---

is dan de private uitvoering. Zes miljard euro goedkoper om precies te zijn, berekend over de eerste tien jaren (2006-2015).

Waarom hebben vakbonden en werkgeversorganisaties dan toch gekozen voor die dure variant van private uitvoering? Dat heeft alles te maken met hun eigen institutionele belangen. In 1997 zijn de vakbonden en werkgeversorganisaties na het rapport van de Commissie Buurmeijer uit het bestuur van de werknemersverzekeringen gezet. Tot dan werden die werknemersverzekeringen uitgevoerd door bedrijfsverenigingen, bestaande uit vakbonden en werkgeversorganisaties. De reden daarvan was dat de vakbonden en werkgeversorganisaties op tamelijk grote schaal werknemers die bij reorganisaties overbodig werden aan een uitkering hielpen, om hun gezamenlijke probleem bij die reorganisaties op te heffen. De groei van het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen is dan ook zeker mede aan de vakbonden en werkgeversorganisaties te wijten. Na de opheffing van de bedrijfsverenigingen in 1997 vormde het gezamenlijke SER-advies over de uitvoering van de "nieuwe WAO" een uitgelezen kans om wat van de verloren gegane invloed op de uitvoering van de werknemersverzekeringen te herkrijgen. Private uitvoering betekent namelijk ook dat de vakbonden en werkgeversorganisaties in een CAO kunnen bepalen dat werkgevers en werknemers in een bedrijfstak zich verplicht bij een bepaalde verzekeraar moeten aansluiten. Dat is de reden waarom de vakbonden en werkgeversorganisaties zijn blijven aandringen op private uitvoering van de WGA, ondanks dat die uitvoering vooralsnog veel duurder is. Dat zij daarbij gesteund worden door die private verzekeraars zal geen verrassing zijn. Zij zien een markt van 1,75 miljard euro premie per jaar (ongeveer 1% over een premieloon-som van 175 miljard euro) voor zich in het verschiet liggen.

De regering koos echter voor een variant waarbij de werkgever een keuze zou krijgen tussen publiek verzekeren (bij het UWV met een gedifferentieerde premie) of privaat verzekeren ("eigenrisicodragen", in de praktijk echter verzekerd bij verzekeringsmaatschappijen). Die variant leidt echter wel tot een gecompliceerde situatie. Te gecompliceerd naar de zin van de regeringspartijen. Waarna CDA (van oudsher altijd de zijde van de sociale partners kiezend) en D66 kozen voor volledig private uitvoering, en de VVD (van oudsher

juist geen voorstander van het geven van te veel invloed aan de sociale partners) juist voor een publieke uitvoering. De regeringsvariant met keuzemogelijkheid tussen publiek en privaat verzekeren werd daarna alleen nog door minister De Geus aangehangen, die daarmee wel erg alleen kwam te staan.

Het keuzesysteem is inderdaad erg ingewikkeld, het bevat een aantal nadelen en is nog niet goed genoeg doordacht. Maar het is niet zo onuitvoerbaar als verzekeringsmaatschappijen willen doen voorkomen. In grote lijnen is het namelijk gelijk aan het systeem onder de huidige WAO sinds de wet Pemba, waar ook de mogelijkheid bestaat van keuze tussen gedifferentieerde premie betalen aan het UWV of eigenrisicodragen verzekerd door verzekeringsmaatschappijen. Met wat aanpassingen lijkt mij het keuzesysteem weliswaar ingewikkeld, maar uitvoerbaar. Ik zou er in elk geval de voorkeur aan geven boven volledig privaat verzekeren.

Wie wil weten waar een keuze voor volledig private uitvoering toe leidt, hoeft slechts terug te denken aan de privatisering van de Ziektewet in 1996. Voor de verzekeraars ligt dan een grote nieuwe markt. Alle werkgevers moeten zich (tenminste gedeeltelijk) gaan verzekeren. Alle verzekeraars willen een zo groot mogelijk deel van die markt, en komen daarom met lage premieoffertes. Dat leidt ver-

volgens tot verliezen, die in de jaren daarna weer goed gemaakt moeten worden met forse premieverhogingen. Ik hoop dan ook dat u, als u dat leest, kunt zeggen: "maar goed dat de wetgever niet voor volledig private uitvoering heeft gekozen!"

Mr. J.P.M. (Joop) van Zijl is als advocaat werkzaam bij Kantoor Mr. van Zijl te Tilburg. Kantoor Mr. van Zijl is lid van de NOAB-adviesgroep en houdt zich bezig met de juridische en fiscale aspecten van personeelsvraagstukken: arbeidsrecht, premieheffing werknemersverzekeringen en loonheffing.

Adviesgroep
Partners in kwaliteit

Kantoor Mr. van Zijl B.V.
Advocaten • Belastingadviseurs

Korvelseweg 142

5025 JL Tilburg

Tel: 013-463 55 99

E-mail: mail@kantoormrvanzijl.nl

Uw vragen over arbeidsrecht
Kijk verder op www.noab.nl